

СТАНОВИЩЕ

на проф. д-р Даниела Кирилова Пиларска, Институт по биоразнообразие и екосистемни изследвания, БАН

Относно: кандидатурата на гл. асистент д-р Мария Наумова за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „Доцент” в Институт по биоразнообразие и екосистемни изследвания, БАН

В обявения конкурс по научната специалност „Зоология (Арахнология)“, професионално направление 4.3. „Биологически науки“, за нуждите на секция „Биоразнообразие и екология на безгръбначните животни“ на отдел „Животинско разнообразие и ресурси“, публикуван в брой №61 от 23.07.2021 г. на Държавен вестник участва единствен кандидат – гл. асистент д-р Мария Василева Наумова – изследовател в същото звено. Подадените документите и материали за участие в конкурса от кандидата са прецизно подготвени и отговарят на изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане и Правилника на ИБЕИ, БАН за заемане на академичната длъжност „Доцент”. Д-р Мария Наумова е представила справка-самооценка за постигнатите наукометрични показатели според ЗРАСРБ, която недвусмислено доказва, че минималните изисквания за заемане длъжността „доцент“ съгласно Правилника за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности на ИБЕИ, БАН са изпълнени.

Д-р Наумова е представила общо 30 научни публикации, от които 21 публикации и 1 глава от книга са във връзка с настоящия конкурс. Според представената справка за съответствие на точките по показатели А, В, Г и Д с минималните наукометрични изисквания, вкл. и на БАН кандидатът получава 445 точки. Те са разпределени както следва: в група А – 50 т., в група В – 101 т. от 8 бр. публикации (1 в Q2, 1 в Q3, 3 в Q4 и 3 със SJR – 3), в група Г – 224 т. от 14 бр. публикации (1 в Q1, 4 в Q2, 4 в Q3, 2 в Q4, 2 със SJR и 1 глава на книга) при минимум 220 т. и в група Д – 70 т. при минимум 60 т. Шестнадесет от публикациите, с които д-р Наумова участва в конкурса са в списания с импакт фактор, което надвишава изискването на Правилника за заемане на академични длъжности на ИБЕИ-БАН и потвърждава значимостта на провежданите от нея научни изследвания. Съавторството на д-р Наумова с чуждестранни специалисти (в 8 от публикациите) също показва нейния международен авторитет.

Представените 35 цитирания, от които 27 в списания с импакт фактор, както и изготвените 17 анонимни рецензии за международни списания са доказателство за международното признание на кандидата.

Участието на д-р Наумова в 4 международни и 1 национална конференции, както и в 8 проекта (1 финансирани от ОП „Околна среда” и 1 по финансовия механизъм на ЕИП) също демонстрира нейната активна научно-организационна и експертна дейност и уменията ѝ да работи в екип с други изследователи.

Научните изследвания на гл. ас. д-р Мария Наумова са актуални и имат научна, и научно-приложна стойност. Основните ѝ научни приноси са свързани с изследване на таксономията, фаунистиката, екологията и географското разпространение на членестоногите и по-специално паякообразните. Научните приноси и постижения на д-р Наумова могат да бъдат обобщени накратко в следното:

Приноси в областта на таксономията и фаунистиката на паякообразните

- Описани са 3 вида нови за науката паяци (*Titanoeca deltshevi*, *Mesiotelus deltshevi* и *Bassaniodes blagoevi*), установен е нов синоним и са преописани 1 подвид и 1 вид паяци;
- Изяснени са таксономичните проблеми за 59 вида паяци от 26 семейства, един вид сенокосец и един вид солпуга;
- Въз основа на съвкупност от соматични и генитални белези европейските видове от род *Titanoeca* са разделени на три групи;
- В Европа са установени 1 нов таксон паяци, на Балканския полуостров – 1 семейство, 4 рода и 17 вида паяци, в Босна и Херцеговина – 3 вида паяци, в Гърция – 3 вида паяци, Турция 1 вид, Черна гора - 2 семейства, 3 рода и 86 вида паяци и в България - 2 семейства, 2 рода и 93 вида паяци;
- Обогатена е информацията за географското разпространение на солпугата *Galeodes graecus* и паяците от род *Dolomedes* и *Titanoeca*.

Екологични и приложни приноси

- Показано е, че приложението на химически пестициди влияе негативно на обилието на полезни артроподни съобщества;
- Изследвано е биоразнообразието на епигейските паяци в типичен картофовъден регион в Югозападна България, идентифицирани са 46 вида и е установено, че обилието им се влияе повече от типа напояване и валежите, отколкото от използването на дадени инсектициди. При проследяването на биоразнообразието на епигейските паяци в този регион за тригодишен период не са установени значителни разлики;
- Получени са нови данни за разпространението на паяците от 89 до 2080 m надм. височина в планината Кожуф в Северна Македония. Установени са 6 типа араноценози с ниска степен на сходство и е отчетено увеличение на видовото богатство при изследваните паяци на междинна надморска височина;
- Сравнена е ефективността на четири метода за улов на паяци и е показано, че най-добри резултати за изследването на видовия им състав се получават при комбинирането на изследваните методи.

Приноси, в областта на биоспелеологията

- Получени са оригинални данни за видовия състав на съобществата от паяци, в 475 геореферирани подземни находища, включващи над 300 таксона (за всяко от тях е дадена информация), локалните геоморфологични особености и с тези данни е обогатен „Глобалния информационен портал за биологичното разнообразие“, което допринася за подпомагане на биоспелеологичните, арахнологичните и биогеографски изследвания;
- При използването на база данни за съобществата от паяци в подземните местообитания в Европа е изследван относителният принос на локалните и широкомащабните фактори, обуславящи β -разнообразието на континентално ниво. Показано е, че по-голямата част от β -разнообразието е обуславено от географското разстояние, средната годишна температура и размерът на карстовата зона, в която са възникнали пещерите;
- Получени са нови данни за разпространението на 91 вида паяци от 16 семейства в 157 пещери, като за 12 вида, намерени в Балкански пещери това е първо съобщение. Обогатена е информацията за аранеофауната на Албания, Босна и Херцеговина, България, Гърция, Северна Македония, Сърбия, Турция, Хърватска и Черна гора;

- При изследване на изкуствена пещера в Албания за първи път са установени 1 вид жаба, 2 вида прилепи, 7 паяка, 1 сенокосец и 1 нощна пеперуда.

Познавам Мария Наумова от 2007 г. и смятам, че тя е изграден учен с висока квалификация, работоспособност, енергичност и ерудиция.

Заключение: Кандидатът на обявения конкурс д-р Мария Наумова е компетентен учен и специалист в разработваната от нея перспективна научна тематика, който отговаря, а по някои показатели надхвърля изискванията на ЗРАСРБ и критериите на ИБЕИ, БАН за заемане на академичната длъжност „Доцент”. Всичко това ми дава основание да гласувам убедено „ЗА” нейната кандидатура и да предложа на уважаемото Научно жури и членовете на Научния съвет на ИБЕИ, БАН да изберат единодушно д-р Наумова на академичната длъжност „доцент” по научната специалност „Зоология“.

8.11.2021 г.

Подпис:

/проф. д-р Даниела Пиларска/